

Sak 38/20 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XLI til KHM's styre 11. desember 2020

I perioden fra styremøtet 30. oktober 2020 til 30. november 2020 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjektet – organisering og fremdrift
- Uavklart finansiering
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

I. Byggeprosjektet – organisering og fremdrift

Overordnet styringsdokument (OSD) ble lagt frem av KD og konkludert på prosjektrådsmøte 28.10.2020. OSD fastlegger oppdragsgivers (KDs) føringer for styringsstruktur og ansvar og oppgaver for hovedaktørene i prosjektet som Statsbygg (SB) har fått i oppdrag å gjennomføre. Det overordnede kravet er at «Det er en grunnleggende føring for gjennomføringen av prosjektet at samlingene ikke utsettes for uakseptabel risiko knyttet til støv, temperatur- og fuktvariasjoner, støt og vibrasjoner. De overordnede kravene er beskrevet i det sentrale styringsdokumentet (SSD) og med underliggende kravspesifikasjoner til identifiserte risikoforhold med hensyn til bevaring av samlingene.»

I oppdragsbrevet fra KD til Statsbygg (22. januar 2020) er det i prosjektets resultatmål tydeliggjort at «Sikkerhet for skipene og tilhørende objekter står over de ordinære resultatmålene.» og at «VTM-Safeguarding of objects (SGO) er en sentral premissgiver for og en viktig del av byggeprosjektet. Det må derfor etableres en tydelig matrise for ansvars- og beslutningsmyndighet i organiseringen av det samlede byggeprosjektet, hvor sikringsprosjektets rolle er tilstrekkelig ivarett.».

Føringene i oppdragsbrev og overordnet styringsdokument legger godt til rette for å ivareta det de eksterne kvalitetssikrerne (EKS) påpeker i KS2-rapporten fra 28. september 2018. KS2-rapporten peker på at prosjektet er avhengig av UiOs medvirkning, både som premissgiver og direkte bidragsyter i sikringsprosjektet. KS2-rapporten peker også på at det faglige ansvaret for samlingen tilligger UiO ved KHM og at alle forhold knyttet til samlingens sikkerhet må forankres hos UiO. Alle arbeider som har betydning for samlingens sikkerhet må besluttes av UiO og endelig beslutning om flytting av skipene ligger hos UiO. I tillegg vil UiO være en viktig aktør under selve gjennomføringen av sikring og flytting.

KHM/UiO har siden oppstart av prosjektet etterlyst tydelige styringsstrukturer og styringsdokumenter for prosjektet. Det pågår nå en prosess frem mot neste Prosjektrådsmøte (09.12.2020) med revidering av prosjektets sentrale styringsdokument (SSD) som utarbeides av SB.

For å tydeliggjøre hvordan KHM's myndighetsansvar for samlingens sikkerhet griper inn i alle prosjektets deler, så arbeider UiO/KHM med å ta frem et styringsdokument som beskriver UiO/KHM's operasjonalisering av myndighetsansvaret. UiO/KHM arbeider også med å ta frem styringsdokument for sine egne prosjekter (kalt «tilknyttede prosjekter» i overordnet styringsdokument). Dette gjelder SGO-KHM, Utstillingsprosjekt og Mottaksprosjekt.

Byggeprosjektet går nå inn i detaljprosjekteringsfasen og SB arbeider med å forberede utlysning av konkurransegrunnlag for entrepriser til byggeprosjektet og sikringsprosjektet (SGO-SB).

KHM er pt overordnet involvert i to operative prosesser sammen med SB:

1. Brukermedvirkning bygg / brukerutstyr (BUT)
2. Safeguarding of objects (SGO)

Brukermedvirkning bygg / brukerutstyr (BUT)

Brukermedvirkningsprosessen for å kvalitetssikre forprosjekt og byggeprogram er nå avsluttet. BUT er under oppstart, Aart architects er prosjektleder. Det vil bli en del brukermedvirkning også i byggeprosjektets detaljprosjektering. Det er satt fokus på planlegging av dette gjennom utvikling av en brukermedvirkningsplan i samarbeid mellom KHM/UiO og SB.

Safeguarding of objects (SGO)

Prosjektet omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Prosjektet er delt i to, ett prosjekt hvor Statsbygg har gjennomføringsansvar for sikring av skip, sleder og vogn og KHM har ansvar for samlingens sikkerhet (SGO-SB) og ett prosjekt der KHM både har gjennomføringsansvar og ansvar for samlingens sikkerhet for resterende gjenstander på Bygdøy (SGO-KHM). Det er utarbeidet et forslag til strategi for risikostyring og metodikken er testet på to gjenstander. Det er avdekket behov for forbedring og tredjepartsvurdering før strategi og metodikk besluttet. Andre operative aktiviteter i SGO som pågår er; 3D-dokumentasjon, planlegging av relokalisering av gjenstander fra VSH og planlegging for stenging av fjerdefløy for å starte arbeid med sledene.

Fremdriften knyttet til klargjøring av fjerdefløy er forsinket. Dette skyldes at bygningsmessige tilrettelegginger i VSH er forsinket. Arbeidene prosjekteres og gjennomføres av Statsbygg. Planlagt

oppstart er 1. desember og man forventer nå at fjerdefløy er klar for nedpakking fom. 18 januar 2021. Planlagt oppstart var i utgangspunktet 1. oktober og forsinkelsen vil derfor påvirke fremdriften til SGO-KHM som antas å kunne gjennomføres ila februar 2021. Forsinkelsen vil også påvirke varigheten til enkelte prosjektansettelser og kostnader knyttet til forsinkelsen utredes fortløpende.

II. Uavklart finansiering

Med bevilgning for byggeprosjektet over statsbudsjettet og avsatte midler til samlingens sikkerhet i UiOs budsjetter er beregnet finansieringsbehov for denne delen av prosjektet ivaretatt.

De delene av VTM-prosjektet som fortsatt har uavklart finansiering er:

- Dekning av inntektstap ved lukking av museet i byggeperioden.
- Finansiering av utstillinger.
- Finansiering av CT-skanner, samt mulig behov for midler pga KS2-rapportens reduksjon i brukerutstyr

Vedrørende tapte inntekter på billett- og butikksalg ved lukking av VSH så er UiO-ledelsen og KD informert om det antatte omfanget på inntektstap og anslag på periodisering av dette. KHM-ledelsen følger dette opp mot UiO, men saken må løses i dialog mellom UiO og KD.

For å møte det høye ambisjonsnivå som er uttrykt i prosjektets grunnlagsdokumenter og videreført i planleggingsfasen for nye utstillinger, vil en betydelig del av utstillingsbudsjettet måtte finansieres av eksterne midler. For å styre prosessen mot riktig ambisjonsnivå må plan for finansieringen av utstillingene være avklart tidlig i 2021. Finansieringen av utstillingene følger tre spor: Egenfinansiering, fonds og sponsor/gaver.

Finansieringen av de nye utstillingene har blitt ekstra utfordrende pga koronasituasjonen.

Diskusjoner med private sponsorer er blitt utsatt, søknad til Sparebankstiftelsen har ikke avklart finansiering for år to og tre av dette delprosjekt, og egenfinansieringen er utfordret på grunn av at KHM's egen økonomiske situasjon er drastisk forandret med sterk reduksjon i besøkmassen i lang tid fremover.

Det er behov for å avklare minimumsfinansiering fra KD/UiO så snart som mulig. KHM avventer tilbakemelding fra UiO sentralt ift dette.

III. Arbeid i KHM's delprosjekter

KHM's interne arbeid i delprosjektgruppene er videreført og fremdriftsplaner er overordnet opprettholdt til tross for utfordrende situasjon med korona-pandemien. Det har vært arbeidet med budsjettinnspill for prosjektet for 2021 som er lagt inn i KHM's samlede budsjett.

Delprosjekt nye utstillinger (DNU) arbeider gjennom vinteren 2020/21 med tre hovedspor for de faglige leveransene (faglig innhold, masterplan med overordnede beskrivelser/visualiseringer og opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike opplevelsesområder). I planlagt fremdrift for DNU ferdigstilles planleggingsfasen med konsepter og plandokumenter i mai 2021.

KHM har i november inngått en avtale med det tyske utstillingsdesignbyrået Atelier Brückner (AB) om å bistå i videre utvikling av utstillingskonsepter frem til sommeren 2021. AB har knyttet til seg den Islandske leverandøren Gagarin som underleverandør på de delene av leveransen som omhandler bruk av medieteknikk og digitale løsninger. Arbeidet er igangsatt.

Fra 1. november er Andreas Kristensen ansatt (organisert i UPS) som prosjektkoordinator for «Den store vikingreisen». I tillegg pågår det arbeid med anskaffelse av en ekstern leverandør for leveranse av konsept og synopsis til «Den store vikingreisen». Anskaffelsen ligger ute på Doffin med tilbudsfrist 4. desember.

Ansettelse av formidlingsansvarlig som var utlyst tidligere i høst er utsatt pga usikkerhet i den samlede økonomien hos KHM. Stillingen er nå lagt inn i budsjett for 2021 fra august.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid (DFV) har hatt lite aktivitet i det siste. Dette dels pga kapasitet hos delprosjektleder og til dels pga fokus på søknad til SFF. Det arbeides med en plan for hvordan dette delprosjekt skal organiseres fremover og plan for hvilke oppgaver som det skal fokuseres på.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK) har i samarbeid med kommunikasjonsgruppen ved KHM (UPS) og ekstern leverandør ferdigstilt logoikon til VTM og det har vært gjennomført en prosess for å avklare museets navn sammen med samme leverandør. Det har gjennom oktober/november vært arbeidet med det kommersielle potensialet sammen med en ekstern leverandør. Gjennom dette arbeid har besøkspotensialet blitt analysert og det kommersielle potensialet i museumsbutikken er estimert. Det pågår også en prosess med å beskrive profilen til kafé/restaurant.

Det planlegges en utlysning for anskaffelse av ekstern leverandør som skal bidra med videre utvikling av museets merkevare og visuelle profil.

Utlyst prosjektstilling «Rådgiver for digital kommunikasjon og konseptutvikling» (organisert i UPS) er stoppet til videre pga KHMs økonomiske situasjon. Planlagt ansettelse er utsatt til 2022.

Delprosjekt organisering, bemanning og finansiering (DBF) er under oppstart. Det er ingen aktivitet i delprosjektet så langt, men målet er at dette er i gang i løpet av desember 2020.

IV. VTM-prosjektets møter/reiser oktober 2020 – november 2020.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Et (1) møte i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).
- Et (1) møte i *KHMs styringsgruppe for VTM-prosjektet*
- Et (2) møter i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).

Det er løpende virksomhet i KHMs egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet*.

GJO, 30.11.20